

Correctievoorschrift HAVO

2017

tijdvak 2

management & organisatie

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Aanleveren scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VO.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit VO van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommiteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommiteerde.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het bij de toets behorende correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
  - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
  - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
  - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
  - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
  - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
  - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden met inachtneming van het correctievoorschrift toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.
- NB1 Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.
- NB2 Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.
Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten.
Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht.
Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een onvolkomenheid bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk nadat de onvolkomenheid is vastgesteld via Examenblad.nl verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

NB

Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.

Een onvolkomenheid kan ook op een tijdstip geconstateerd worden dat een aanvulling op het correctievoorschrift te laat zou komen.

In dat geval houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 59 scorepunten worden behaald.

Voor dit examen is de volgende vakspecifieke regel vastgesteld:

Voor rekenfouten worden geen scorepunten afgetrokken.

Wanneer echter de kandidaat bij een berekening kennelijk verzuimd heeft door schatting controle op het antwoord uit te oefenen, wordt voor deze fouten één scorepunt afgetrokken tot een maximum van twee scorepunten per opgave.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 1

---

1 maximumscore 1

$$\text{Afzet koffie is } \frac{2.040}{2,50} = 816 \text{ stuks}$$

$$\text{Afzet gebak is } \frac{360}{3,75} = 96 \text{ stuks}$$

2 maximumscore 2

omzet	2.400,00	
inkoopwaarde van de omzet	<u>835,20</u>	(= 816 x 0,90 + 96 x 1,05)
brutowinst	€ 1.564,80	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

3 maximumscore 2

omzet 2.400
kosten 2.240 (= 835,20 + 300 + 500 + 0,252 x 2.400)
resultaat € 160 voordelig

4 maximumscore 2

De break-evenomzet neemt toe, omdat de totale constante kosten toenemen (terwijl de dekkingsbijdrage per product gelijk blijft) en er dus meer omzet behaald moet worden om deze te dekken.

Opgave 2

---

5 maximumscore 2

Bij een stichting zijn er geen leden die het bestuur kunnen controleren / toezicht kunnen houden op het bestuur.

6 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Doordat de overheid garant staat, lopen geldverstrekkers minder risico en zal het gevraagde interestpercentage lager zijn.
- De woningcorporaties kunnen gemakkelijker en/of meer lenen en zij hoeven dus minder kosten te maken om een geldschieter te vinden.

7 maximumscore 2

0,449% van (678.736.800 – 10 x 134.670) = € 3.041.482 (afgerond)

toelichting:

$$\frac{678.736.800}{5.040} = 134.670$$

8 maximumscore 2

26 x 0,90 x 134.670 + 14 x 134.670 = € 5.036.658

9 maximumscore 3

- $0,075 \times 1.685.000 \times \frac{8}{12} = 84.250$ 1
- $0,07 \times (5.036.658 - 1.685.000) \times \frac{6}{12} = \underline{117.308}$
€ 201.558 2

10 maximumscore 1

$$\frac{4.749.000}{5.040} = € 942$$

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

11 maximumscore 2

besparing planmatige onderhoudsuitgaven 2016 ten opzichte van 2015		
	berekening	uitkomst
door verkoop van 40 huurwoningen	40 x 942 =	37.680
door voor de huurwoningen die in bezit blijven uit te gaan van de landelijke norm	5.000 x (942 - 845) =	<u>485.000</u>
totale besparing		€ 522.680

- 37.680 1
- 485.000 + 522.680 1

12 maximumscore 1

$$60 - \frac{5.000}{100} \times 1,05 = 7,5$$

13 maximumscore 2

- $\frac{7,5}{5} = 1,5$ per leeftijdsgroep verlaging loonuitgaven
 $1,5 \times 32.000 + 1,5 \times 44.000 + 1,5 \times 53.000 + 1,5 \times 56.000 + 1,5 \times 60.000 = 367.500$ 1
- verlaging personeelsuitgaven $367.500 - 100.000 = \text{€ } 267.500$ 1

14 maximumscore 3

- $201.558 \text{ (b)} + 522.680 \text{ (c)} + 267.500 \text{ (d)} + 1.410.000 \text{ (e)} = \text{€ } 2.401.738$ 1
- Daarmee wordt $\frac{2.401.738}{3.041.482} \times 100\% = 79\%$ terugverdiend 1
- $79\% > 75\%$: doelstelling van het plan wordt bereikt 1

Opgave 3

---

15 maximumscore 1

$$\frac{0,60}{0,80} \times 100\% = 75\%$$

Vraag	Antwoord	Scores
16	maximumscore 2	
	• $\frac{249.000}{0,01} = 24.900.000$	1
	• $\frac{26.892.000}{24.900.000} = \text{€ } 1,08$	1
17	maximumscore 2	
	• De winst na belasting per aandeel: $\frac{0,75}{1,08} \times 100\% = 69,4\%$	1
	• Er wordt niet voldaan aan de wens van Ton Jansen, want $69,4\% < 75\%$	1
18	maximumscore 1	
	Voorbeeld van een juist antwoord is:	
	– een lagere cashdividenduitkering	
	– stockdividend in plaats van cashdividend	

Opgave 4

19 **maximumscore 2**

$$7.750 + 425 + 1.400 = \text{€ } 9.575$$

20 **maximumscore 2**

$$0,04 \times 4.500 \times \frac{6}{12} + 0,04 \times 4200 \times \frac{6}{12} = \text{€ } 174$$

of

$$\text{interestlasten: } \frac{4}{12} \times 0,04 \times 4.500 + \frac{6}{12} \times 0,04 \times 4.200 + \frac{2}{12} \times 0,04 \times 3.900$$

$$= 170$$

$$\text{interestuitgaven: } 170 + 30 - 26 = \text{€ } 174$$

Opmerkingen

Als $0,04 \times 4.500 = \text{€ } 180$ geantwoord wordt, worden geen scorepunten aan het antwoord toegekend.

Wanneer het plus- en minteken zijn omgewisseld, worden geen scorepunten toegekend.

21 **maximumscore 2**

$$895 + 2.500 - 3.000 = \text{€ } 395$$

Opmerking

Wanneer het plus- en minteken zijn omgewisseld, worden geen scorepunten toegekend.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

22 maximumscore 3

- $1.525 + 175 = 1.700$ saldo liquide middelen per 1 januari 2016
 $1.500 + 9.575$ (vraag 19) + $1.350 + 3.900 - 1.000 - 2.400 - 2.500 - 600 - 174$ (vraag 20) – $7.145 = 2.506$ saldo ontvangsten en uitgaven 2
- Banksaldo per 31 december 2016 = $1.700 + 2.506 - 195 = € 4.011$ 1

Opgave 5

---

23 maximumscore 1

door ingehouden winsten

24 maximumscore 2

$$\frac{2.000.000}{10} \times \frac{49}{51} = 192.156 \text{ aandelen}$$

Opmerking

Er moet naar beneden worden afgerond, anders 1 scorepunt in mindering brengen.

25 maximumscore 1

$$\frac{5.400.000}{30} = 180.000 \text{ aandelen}$$

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

26 maximumscore 7

toetredingseis (zie informatiebron 6)	wel/niet	motivatie
1	wel	Het bedrijf bestaat al langer dan vijf jaar, want het heeft winstcijfers van zes jaar.
2	wel	Het eigen vermogen is $(2.000 + 800 + 2.100 + 500) \times 1.000 = € 5.400.000$ en dat is groter dan de vereiste € 5.000.000.
3	wel	Deria heeft in 2013, 2015 en 2016 winst gemaakt (drie jaar van de laatste vijf jaar).
4	wel	Het bedrijf heeft al goedgekeurde winstcijfers van zes jaar.
5	wel	€ 5.400.000 en dat is meer dan de vereiste € 4.500.000.
51%-wens huidige aandeelhouders	wel	$180.000 < 192.156$
conclusie	Deria voldoet aan de eisen	

- toetredingseis 1 1
- toetredingseis 2 1
- toetredingseis 3 1
- toetredingseis 4 1
- toetredingseis 5 1
- meerderheidsbelang 1
- conclusie 1

27 maximumscore 1

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Een goedgekeurde beursgang leidt tot meer vertrouwen bij vermogensverschaffers.
- Het eigen vermogen neemt toe en hierdoor verbetert de solvabiliteit en lopen de vermogensverschaffers minder risico.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 6

---

28 maximumscore 2

$$\frac{1.440.000 \times 0,75}{3} \times 1,21 = \text{€ } 435.600$$

29 maximumscore 1

$$\frac{1}{4} \times 8.400.000 \times 1,21 = \text{€ } 2.541.000$$

Opmerking

Als bij de vragen 28 en 29 vergeten is de btw erbij op te tellen dit éénmaal fout rekenen.

30 maximumscore 2

- Vanaf 1 januari 2016 neemt de vordering op de huurder iedere maand toe 1
- totdat deze betaalt (op 1 januari 2017), dus de huur wordt achteraf ontvangen 1

5 Aanleveren scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per examinator in de applicatie Wolf. Accordeer deze gegevens voor Cito uiterlijk op 26 juni.

6 Bronvermeldingen

---

informatiebron 6 AEX (aangepast)